

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 323/2014-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., zastúpenej advokátom JUDr. Romanom Juríkom, Račianska 62, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 8 C/80/2011-137 z 28. novembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co/56/2012-153 z 28. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. februára 2014 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C/80/2011-137 z 28. novembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 25 Co/56/2012-153 z 28. marca 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov“).

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 21. marca 2011 domáhala, aby okresný súd určil neplatnosť opakovanej dražby jej dvojizbového bytu nachádzajúceho sa v obytnom dome... konanej obchodnou spoločnosťou AUREA SK, spol. s r. o., Roosveltova 1196/16, Partizánske, 8. marca 2011. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C/80/2011-137 z 28. novembra 2011 predmetnú žalobu zamietol, čo po podaní odvolania sťažovateľkou krajský súd rozsudkom č. k. 25 Co/56/2012-153 z 28. marca 2012 potvrdil.

Sťažovateľka namieta, že zo strany oboch súdov došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože:

„a) postupom súdov a nevykonaním dôkazov v konaniach sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom“, pričom „odňatie možnosti konať pred súdom spočívalo jednak v tom, že navrhovateľku súd vôbec nekonfrontoval v sporných otázkach. Formalisticky súd vychádzal iba z návrhu a aj napriek všetkým jasným, vecným, zrozumiteľným a najmä logickým vysvetleniam a argumentom navrhovateľky prvostupňový aj odvolací súd úplne rezignoval na akúkoľvek procesnú aktivitu v zmysle dokazovania a odstránenia nejasností...;

b) rozhodnutie je arbitrárne, založené na nesprávnom právnom posúdení veci“, pretože „okresný súd žalobkyňu... vôbec nevyzval na odstránenie väd jej podania v časti nesprávneho označenia žalovaných“ a „krajský súd... iba konštatoval, že na odstránenie väd žaloby sa nevzťahuje poučovacia povinnosť súdu podľa § 5 OSP.“. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 MCdo/11/2009 z 27. októbra 2009, ktorý pri riešení identického prípadu rozhodnutie súdu nižšieho stupňa zrušil;

„c) rozhodnutie je nepreskúmateľné“, pretože „tak prvostupňový súd aj odvolací súd nielenže zle a nesprávne vyhodnotili dôkazy v spise, ale najmä nevykonali potrebné dôkazy pre správne a zákonné rozhodnutie o návrhu na obnovu konania...;

d) rozhodnutie súdu je v rozpore s európskymi normami na ochranu spotrebiteľa. “.

Uvedené skutočnosti podľa názoru sťažovateľky zakladali aj prípustnosť dovolania, ktorý ako opravný prostriedok využila, čím „vyčerpala všetky dostupné vnútroštátne prostriedky nápravy“, a keďže „od doručenia rozhodnutia NS SR neuplynuli dva mesiace... je tak splnená aj zákonná podmienka včasnosti podania ústavnej sťažnosti“.

Sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„I. Právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu Komárno č. k. 8 C/80/2011-137 z 28. novembra 2011 a Krajského súdu v Nitre z č. k. 25 Co/56/2012 28. marca 2012-153 porušené.

II. Rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 8 C/80/2011-137 z 28. novembra 2011 a rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28. marca 2012 č. k. 25 Co/56/2012-153 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Komárno na ďalšie konanie.

III. Okresný súd Komárno je povinný nahradiť sťažovateľke 1.000 € ako primerané finančné zadostučinenie.

IV. Krajský súd v Nitre je povinný nahradiť sťažovateľke 1.000 € ako primerané finančné zadostučinenie.

V. Okresný súd Komárno a Krajský súd v Nitre sú povinné nahradiť sťažovateľke trovy konania a trovy právneho zastúpenia do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

V podaní doručenom ústavnému súdu 27. februára 2014 sťažovateľka žiada o odklad napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov „až do právoplatnosti rozhodnutia o ústavnej sťažnosti“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 8 C/80/2011-137 z 28. novembra 2011 a rozsudkom krajského súdu č. k. 25 Co/56/2012-153 z 28. marca 2012.

Napriek skutočnosti, že sťažovateľka je v predmetnom konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, svoje tvrdenie o včasnom podaní sťažnosti nijako nepreukázala, keďže k nej nepripojila kópie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov

opatrené doložkou právoplatnosti ani súvisiace rozhodnutie najvyššieho súdu. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že táto povinnosť je právnenému zástupcovi sťažovateľky známa (IV. ÚS 712/2013).

Z tohto dôvodu ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti dopytom na okresnom súde zistil, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu v spojení s napadnutým rozhodnutím krajského súdu vo veci samej nadobudlo právoplatnosť 3. apríla 2012 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 226/2012 z 28. novembra 2013, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné, nadobudlo právoplatnosť 17. decembra 2013.

1. Preskúmaniu napadnutého rozhodnutia okresného súdu vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu označených práv ústavným súdom bráni princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí požiadať o ochranu tohto práva ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, IV. ÚS 380/04, III. ÚS 5/05). Takýmto súdom bol vo vzťahu k okresnému súdu krajský súd, ktorý na základe odvolania sťažovateľky rozsudok okresného súdu potvrdil. V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Pokiaľ ide o námietku porušenia označených práv sťažovateľky napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že táto totožné argumenty, ktorými odôvodňuje podanie svojej sťažnosti, uplatnila už v rámci odvolacieho konania (ale aj dovolacieho konania, pozn.), pričom sa týkali porušenia povinnosti okresného súdu vyzvať ju na odstránenie nedostatkov žaloby v súvislosti s nesprávnym označením účastníkom konania, t. j. porušenia poučovacej povinnosti okresného súdu.

Keďže sťažovateľke je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktorú v sťažnosti aj uvádza, nepovažoval ju za potrebné duplicitne citovať.

Na doplnenie ústavný súd však pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyslovil, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne

záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04).

Ústavný súd konštatuje, že predmetná sťažnosť je založená výhradne na neúspechu sťažovateľky v konaní pred všeobecnými súdmi, s ktorých právnymi závermi nesúhlasí, a ako taká je zjavne neopodstatnená.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uviedol, že

„Na námietku žalobkyne, uvádzanú v jej odvolaní o porušení poučovacej povinnosti súdu, keď tento ju mal vyzvať na doplnenie účastníkov konania, prípadne mal sám konať so všetkými osobami v Zákone o dobrovoľných dražbách označenými, keď títo mu boli zrejmí z notárskej zápisnice, je potrebné uviesť, že v občianskom súdnom konaní sú účastníkmi konania navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný), alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje (§ 90 OSP) a v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu aj tí, opravách a povinnostiach, ktorých sa má konať (§ 94 ods. 1 OSP). V sporovom konaní je účastníkom konania ten, kto podal návrh na začatie konania na súde, t. j. žalobca a ten koho žalobca označil v žalobe za žalovaného (§ 79 ods. 1 OSP). Pokiaľ žalobca nesprávne určí okruh účastníkov na strane žalovanej, súd nemá v zmysle § 5 OSP povinnosť žalobcu o tomto nedostatku poučiť, keďže nejde o poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov, ale by išlo o poučenie hmotnoprávne. Poučenie žalobcu o tom, koho by podľa hmotného práva mal žalovať, totiž presahuje poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 OSP a je v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania. Je bezvýznamné, že podľa hmotného práva by právo malo byť uplatnené proti niekomu inému, než proti označenému žalovanému alebo že za účastníkov konania nie sú označení tí, ktorých zákon za účastníkov označuje. V tomto prípade ide totiž už o otázku tzv. vecnej legitímácie (aktívnej, ak sa týka žalobcu, pasívnej, ak sa týka žalovaného), ktorá je predmetom dokazovania a ktorej nedostatok je dôvodom pre zamietnutie žaloby. Na, základe uvedeného potom zo strany súdu prvého stupňa nedošlo k porušeniu jeho povinnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku v tomto konaní. S ohľadom na dôvod zamietnutia žaloby je preto bez právneho významu i poukaz žalobkyne na zánik oprávnenia P. H. vykonávať dražbu konaní dňa 08. 03. 2011.

Dôvodnosť zamietnutia žaloby nie je spôsobilá spochybniť ani skutočnosť, že žalobkyňa vo svojom odvolaní označila ako účastníkov konania navrhovateľa dražby a vydražiteľa. Podľa § 92 ods. 1 OSP na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa. Z ust. § 216 ods. 1 OSP však vyplýva, že pre odvolacie konanie neplatí ust. § 92 ods. 1 upravujúce pristúpenie ďalšieho účastníka do konania. Zákon teda v odvolacom konaní vylučuje také procesné úkony a procesné situácie, ktorých prípustnosť by znamenala porušenie zásady dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania. Za situácie, že žalobkyňa až do rozhodnutia súdu prvého stupňa návrh na pripustenie vstupu do konania i ďalších účastníkov nepodala, nemohla tak už urobiť právne relevantným spôsobom v odvolacom konaní.“

Ústavný súd preskúmal rozhodnutie krajského súdu napriek tomu, že od jeho právoplatnosti uplynula dlhšia lehota, ako je uvedená v ustanovení § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že v zmysle svojej konštantnej judikatúry uznal, že vo veci konal aj najvyšší súd v dovolacom konaní (podobne rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). Z uvedeného dôvodu považoval lehotu podania sťažnosti za zachovanú.

Ústavný súd vychádzajúc zo sťažnostných námietok sťažovateľky preskúmaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že ho nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý súdny proces, a že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na spochybnenie právnych záverov krajského súdu vyjadrených v jeho rozhodnutí. Skutočnosť, že konanie pred všeobecnými súdmi neskončilo podľa predstáv sťažovateľky, sama osebe nie je právnym základom na namietnutie porušenia jej práva na súdnu ochranu sťažnosťou podanou ústavnému súdu, pretože ako bolo uvedené, označené právo v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi týmto rozhodnutím a porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2014